

Ez úgy a zsidóknál, mint az araboknál kiábrándulást idézett elő. A helyzet Palesztinában továbbra is feszült maradt.

Mit tett az arab államok Szövetsége ezen eseményekkel kapcsolatban? A Szövetség tanácsának decemberi ülése kizárólag Palesztinával foglalkozott. A tanács azonban nyilvánvalóan igen lassan dolgozott. A kérdést október 31-én kezdték tárgyalni, de csak decemberben hozták a határozatot, hogy az angol-amerikai bizottság megalakítását visszautasítják és kifejezték az arab népek azon kívánságát, hogy Palesztina elnyeri önállóságát.

Látjuk, hogy a Szövetség eddigi főnállásának rövid ideje alatt az arab országok érdekeinek hathatós védelmére semmiféle intézkedést nem fogantatosított. A Közelkelet arab államaiban kialakult éles politikai helyzet következtében a legközelebbi jövő már megmutatja, hogy mennyire váltja be azok reményeit, akik benne az arab államok egységének és függetlenségének előharcosát kívánják látni.

A SZIRIAI ÉS LIBANONI HELYZET

Irta: Volinszki L.

A kérdések sorában, amelyeknek megoldása erre az évre toldott ki, igen fontos helyet foglal el Szíria és Libanon kérdése. Ennek a két államnak a függetlenségét még a második világháború idején elismerték a szövetségesek. A szíriai és libanoni kormányok küldöttségei teljes joggal vettek részt az Egyesült Nemzetek szanfranciszko-i tanácskozásán, sőt a mostani tanácskozásokon is éppen olyan szavazati joggal bírnak, mint a többi tagállam. Így tehát e két állam népjogi helyzete nem vitás.

Egészen más azonban a tényleges helyzet. A két ország még a mult világháború óta folyton idegen megszállás alatt van. Az új helyzet csak azt a különbséget mutatja, hogy a francia csapatokan kívül, amelyek az 1920-as szanremo-i konferencia óta a két országot, mint mandátumos területeket őrzik, most még erős angol csapatok is ott állomásoznak, amelyeknek bevonulását annak idején a német veszéllyel, a német csapatok közeli elöryomulásával indokolták. Ez az indokolás 1941-ben helyénvaló volt, amikor a közeli Irakban német ügynökök által előkészített lázadás tört ki. A vichyi kormány megbízottja Dentz tábornok meg is tett mindent, hogy a két francia mandátumos területet német kézre juttassa. Ezáltal a németek Szezeit két oldalról tudták volna támadni. Az angol és a szabadfrancia csapatok bevonulása megszüntette ezt a veszélyt és ugyanakkor sikerült az angoloknak az iraki puccsot is leverni, majd az el-alameini győzelem, a német-olasz csapatok közeli elöryomulása végképen elhárította a veszélyt, amely a szövetségeseket ezen a területen fenyegette és így azok az okok is elestek, amelyek a szövetséges csapatok ottartózkodását indokolták volna. Ez meg is magyarázza a két ország népének hangulatát, amely a valódi, nem csak papiroson meglevő szabadság, állami önállóság követelésében jutott kifejezésre. Ezen követelést a francia kormány csak részben teljesítette és csak drámai előzmények után, amelyeknek színhelye Libanon volt. A libanoni parlament felfüggesztette azokat az előjogokat, amelyek szerint a franciáknak Libanon mandátumos területe volna, erre a francia parancsnok Helleu fegyveres erővel kergette szét a parlamentet, letartóztatta a libanoni miniszterelnököt, más miniszterek-

kel és egy csomó képviselővel együtt. Ez azután hatalmas tiltakozó-megmozdulást váltott ki, úgy hogy a kedélyeket megnyugtatóndó kénytelenek voltak a franciák külön megbízottakat küldeni Libanonba és különféle engedményeket tenni. Így pl. átadták a postát, a világítótornyokat, a vámot és a közigazgatásnak egy részét a nemzeti kormánynak. Ugyanakkor újra kimondták a két ország függetlenségét. A francia és angol csapatok kivonását azzal odázták el, hogy a háborúnak még nincs vége.

A hitleri Németország felett aratott győzelem újult időszerűséggel hozta felszínre ugyanezt a kérdést. A két ország népe tömegtüntetésekkel és általános sztrájkokkal tiltakozott az idegen uralom ellen, úgy hogy az egész gazdasági élet megbénult, sőt néhány helyen a tüntetések fegyveres felkeléssé fejlődtek. A franciák erre Damaszkuszt tüzéséggel lőtték és repülőgépekről bombázták. Az angol csapatok, miután a tüntetések kimondottan franciaellenesek voltak, eleinte nem folytak bele a dolgokba, később azonban rendcsinálás ürügye alatt beavatkoztak. Az önyomásukra, amely már-már fegyveres összetűzésre vezetett és párizsi parancsra a francia csapatok kiűrtették Szíriát és Libanonnak egy részét.

Ilyen módon az egész kérdést most egészen más megvilágításban látjuk. Eddig a függetlenségükért küzdő arab köztársaságok küzdelméről volt szó Franciaország ellen, amely gazdasági és imperialista politikai érdekeit védte a közelkeleten, most azonban már nem az arab-francia, hanem a francia-angol ellentétek nyomultak előtérbe, amiről 1945 nyarán a francia sajtó sok keserűséggel és London címére irányított szemrehányással emlékezett meg. A francia vezető körök hangsúlyozzák, hogy nincs szándékukban lemondani ezen közelkeleti állásukról és megemlítik, hogy Franciaország Szíriában és Libanonban 3,5 milliárd békefrankot fektetett be. Tudvalevő, hogy e két ország gazdasági vezetése francia kezekben van, francia bankokéban és vállalatokéban, mint pl.: »Banque de Syrie et du Liban«, »Credit Foncier d'Orient«, »Beirut Villamosművek« stb.

Az angol beavatkozás természetesen óriási felháborodást keltett francia imperialista berkekben, mint az Beynet tábornok, Bidault külügyminiszter és de Gaulle beszédeiből kitűnik. De Gaulle felsorolja az angol módszereket: a benszülött kormányok követeléseinek támogatása, nyomás abból a célból, hogy az angolok, mint harmadik tárgyaló fél szerepelhessenek és a francia érdekek, különösen az iraki petroleummal kapcsolatban, háttérbeszorítása.

A szíriai vitával, mely már fegyveres felkelésbe ment át, kapcsolatban a szovjetkormány felhívta a nagyhatalmakat, hogy az ügyet békés tárgyalások útján oldja meg és ebből a célból a francia kormánnyal egyetértésben öthatalmi értekezletet javasolt, ez azonban nem jött létre. A franciák közvetlen tárgyalásaik folyamán engedményeket tettek, mint pl. a különleges csapatokat átadták az arab kormányoknak, de a főkérdést nem oldották meg. A francia csapatok és a náluk még nagyobb számú angol csapatok továbbra is ott maradtak. 1945 december 13-án megegyezés jött létre a franciák és az angolok között, amely szerint mindkét kormány lassanként kivonja csapatait a két országból, de a megegyezést az angolok mindjárt kezdetben megszegették és újabb csapatokat küldtek Libanonba, sőt közelkeleti katonai központjukat, amely eddig Kairóban volt, Libanonba helyezték át, annak ellenére, hogy a franciák arra számítottak, hogy a libanoni angol csapatokat is Palesztin-

nába irányítják. Így természetesen ők sem vontak ki onnan egyetlen száz katonát sem és ez az újabb csalódás, ez az újabb játék a kis népek függetlenségével a két országban újabb tiltakozó mozgalmat szült. Habib Abi Chahla képviselő a következőket mondotta:

„... Angliának és Franciaországnak nincs joga ahhoz, hogy a mi sorsunk fölött döntsenek. A sanfranciskói konferencia határozatai érvénytelenítik az angol-francia megegyezést. Szíria és Libanon nincsenek gyámság alatt és így a belügyeinkbe való beavatkozás nem tűrhető. Függetlenségüngen esett sérelem miatt tiltakoznunk kell és követelnünk, hogy az Egyesült Nemzetek határozatainak elég tétessék.»

Mint a legújabb sajtójelentések mutatják Damaszkuszban újabb tüntetések voltak azzal a követeléssel, hogy az angol és francia csapatokat haladéék nélkül vonják ki. Természetesen a nagytétvágyú imperialistáknak eszük ágában sincs csapataikat kivonni, nem sokat törődnek a kis népek függetlenségével, sem a demokratikus elvekkel, melyeket olyan szívesen hangoztatnak és amelyben annyira hisznek a londoni rádió hí hallgatói.

A HÁBORÚ UTÁNI INDIA

Irta: A. Dajakov

A gyarmatok kérdése a háború utáni problémák legfontosabbika. Már az a tény, hogy a gyarmati népek, a világ népességének több mint egyharmada elnyomatás alatt él és az emberi jogokat legfeljebb a hírből ismeri, egyrészt lehetetlenné teszi a tartós békét, másrészt megcsúfolása az amnyiszor és olyan ünnepélyesen kinyilatkoztatott demokratikus elveknek.

India 400 millió lakosával, tehát a világ összgyarmatlakóságainak háromötödével különösen fontos szerepet játszik, így addig a gyarmati kérdésben nem is lehet semmi fejlődésre, vagy előrehaladásra gondolni, míg India politikai helyzete változatlan marad. India tagja az Egyesült Nemzeteknek, tehát annak a testületnek, amely a népek önrendelkezési jogát szavatolja és a népek egyenjogúságának elvén alapul, maga sem nem egyenjogú, sem nem rendelkezik önmaga felett szabadon. Indiát meghívták ugyan a küszöbönálló béketárgyalásokra is, ugyanakkor ennek az óriási országnak nincs alkotmánya, nincs saját nemzeti kormány, nincs saját külügyminisztère, idegen, angol hatóságok kormányozzák, vagy az általuk kinevezett hivatalnokok.

A külföldi sajtó tele volt India szerepével, amelyet a fasiszta blokk legyőzésében játszott. Az indiai katonák együtt küzdöttek a szövetséges csapatokkal és nem kis szerepük volt a fasiszta hordák szétverésében, remélve, hogy saját jobb sorsukat is ki fogják harcolni. A széles indiai néptömegek meggyőződése volt, sőt angol hivatalos körök is ígérték a háború alatt, hogy a győzelem kivívása után India önrendelkezési jogot kap. Ebben a reményben folytatták India Nemzeti Tanácsának képviselői tanácskozásait Lord Wavell alkirályal, bár ezek a tanácskozások nem vezettek eredményre. Az elv, mely szerint a hinduk és a muzulmánok egyenlő arányban vettek volna részt a Tanácsban, lehetetlenné tette az együttműködést.